

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 12—
četrto leta . . . . . 6—
na mesec . . . . . 2—

in v upravnistvu prejeman:
celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 11—
četrto leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Imajo vanj dan svojer izvzemni modelje in pravnika.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pecemazna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto . . . . . K 25—
pol leta . . . . . 13—
četrto leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 26—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto . . . . . K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka
Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Katoliška propaganda na Balkanu in naše ljudstvo.

Eno glavnih stremiljenj katoliške cerkve je, zediniti pod svojim okriljem pravoslavne Slovane. V to stvarjo je razvila rimska kurija veliko propagando in agitacijo, katero razširja pred vsem na Balkanu med ondnotnimi Slovani. V času, ko se je ruska diplomacija umaknila z balkanskega polotoka, je zasedel papeški stol Leon XIII., ki je vso svojo pozornost posvetil balkanskim Slovanom, sploh Jugoslovanom. In papež Leon XIII. je prav dobro videl, da so za tako propagando najboljši sorodni narodi. Da bi pa pridobil katoliške Slovane za svoje namene, je izdal l. 1881. bulo »grande munus«, s katero je načeloma dovolil slovenski obred v katoliški cerkvi. Toda to dovoljenje je bilo izdano samo navidezno. Šlo je rimski kuriji edino za to, da organizira katoliške Slovane zoper pravoslavne Slovane. Da »grande munus« ni bil odkritičen, najbolje dokazuje dejstvo, da se je od papeža Leona XIII. začelo vsepoved po slovenskih cerkvah na vso moč latinizirati. Po l. 1863. se je v naših cerkvah brala samo maša latinski, manjši obredi in molitve pa v slovenskem jeziku. Za papeževanja Leona XIII. je pa cerkvena latinščina popolnoma izpodrinila slovenski jezik iz cerkve.

In ravno iz te propagande rimske kurije izvira, da so klerikalni Slovani največji nasprotniki vseslovenskega gibanja. Norčujejo se iz vsakega koraka, ki bi mogel zblizati Slovane; denuncirajo na najpodlejši način, če vidijo, da se oživljajo prijateljski stiki n. pr. med Slovenci in Srbi. Vsemu temu je pa vzrok to, ker je rimska diplomacija izdala parolo, da se mora katoliške Slovane hujskati zoper pravoslavne.

Po vseh slovenskih deželah so razni škofje razpletli svojo agitacijo. Ustanovljajo se društva, ki naberejo vsako leto ogromne svote denarja za propagando in agitacijo zoper pravoslavne Slovane na Balkanu. Tudi pri nas na Slovenskem imamo tako klerikalno bojno društvo, imenovano »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.« To društvo je ustanovljeno na najvišji cerkveni ukaz in stoji pod poveljstvom ljubljanskega škofa dr. Jegliča. To društvo torej ni morda društvo privatnikov, ki iz same

ljubezni do pravoslavni Jugoslovanov delajo katoliško propagando — temveč je oficijalno upravljano društvo, ki dobiva vsa tozadevna navodila iz najvišjih cerkvenih krogov in ki vsa svoja poročila in vse svoje sklepe objavlja v cerkveno-uradnem »Škofijskem listu«.

Od meseca julija do decembra l. 1909. — torej v pol leta se je vpsalo v to društvo ter plačalo svoj letni prispevek okoli 10.000 udov. Skupnih dohodkov je bilo 3010 kron 14 vin. Od te vsote je bilo na razpolago v agitacijske svrhe 2315 kron 94 v. Ta vsota se je takole razdelila: Za misijone v Macedoniji 350 K; za bolgarske misijone Asumpcionistov 1015 kron; za katoličane rimskega obreda v Bosni 200 K; za katoličane vzhodnega obreda v Bosni 300 K; za »Velehradsko akademijo« 250 K; za Slovence v tujini 200 K. Odbor je sklenil, da bode redno veliko večino dohodkov porabljal za vzhodne t. j. balkanske misijone in za naprave, ki imajo namen delati za cerkveno zedinjenje. Ta sklep »so« — kakor pravi tozadevno poročilo — »pre svetli knezoškof potrdili dne 11. februarja 1910.«

To poročilo navaja tudi razloge za ta sklep in pravi: »Razlogi za ta sklep so naslednji: 1. Skoraj vsi udje namenjajo svoje prispevke za vzhodne misijone; 2. osrednje vodstvo »Apostolstva« se je izreklo, da se na ta način še bolje izvršuje namen »Apostolstva«; 3. za verske cerkvene potrebe v domači škofiji imamo pri nas druge družbe, ki nabirajo primeroma mnogo več kakor »Apostolstvo«; 4. vzhodni misijoni nujno potrebujejo naše pomoči.«

10.000 slovenskih udov je torej prispevalo v pol leta 3010 kron 14 v za katoliško propagando na slovenskem jugu. Če računamo, da morajo tudi druge škofije prispevati v te svrhe, tedaj se ogromne vsote uporabijo vsako leto za to propagando. S tem denarjem naj se omogočuje, spraviti — četudi s silo pravoslavne Jugoslovane v naročje katoliške cerkve. Seveda ta propaganda ne poraja kaj posebno prijaznega odmeva pri naših jugoslovenskih bratskih narodih, ki so večinoma pravoslavne vere. S to katoliško propagando se vzbuja med pravoslavni Jugoslovani sovraštvo in nezadovoljnost. Ta propaganda je pa najbolj razvita v naši monarhiji, kjer jo tudi vlada na vse mogoče načine podpira. In tako združena cerkvena in državna poli-

tika je povzročila tisto žalostno stanje, v kojem se nahaja naša monarhija napram balkanskim slovanskim državam. Razmerje med našo monarhijo in jugoslovenskimi državami je vse prej nego prijateljsko. Katoliška propaganda hoče odvzeti Jugoslovanom njihovo vero ter pripraviti in uglediti s tem pot nemški ekspanzivni politiki. Ti verski boji na Balkanu odvajajo vse moči narodni in gospodarski obrambi. In tako smemo smelo trditi, da se z denarjem, katerega dajo tudi slovenski klerikali, slovensko ljudstvo, neti sovražstvo na Balkanu zoper našo monarhijo.

Slovenci imamo pa zaradi tega dvojno škodo. Če upoštevamo, da mora naš revni narod, ki mora razven za davke, dajati še v razne cerkvene namene ogromne svote denarja, tedaj lahko izračunamo, koliko narodnega premoženja požre ta cerkvena, našim interesom direktno škodljiva propaganda. Pomisliti moramo, da pravoslavni balkanski Slovani vendar niso tako kratkovidni, da bi na stečaj odpirali vrata tistim, ki jim hočejo najprvo vzeti njihovo vero, potem pa še narodno existenco.

Balkan je takorekoč naraven trg za naše avstrijske industrijske izdelke, obenem pa tudi dobavitelj za najrazličnejše poljedelske produkte. In če so nam vsled te nesrečne protiverške in protinarodne propagande zaprte meje balkanskih slovanskih držav, kdo ima škodo od tega. Revnejši sloji avstrijske monarhije, ki ne dobe zaslužka v industriji in ki morajo obenem drago plačevati razna najpotrebnejša živila.

Naši klerikalci bi pač boljše napravili, da bi denar, katerega zbirajo med revnim slovanskim ljudstvom za katoliško propagando med balkanskimi Slovani, obrnili za kulturne in gospodarske potrebe slovenskega naroda, katerih je vendar toliko. Toda kaj se brigajo naši klerikalci za naše narodne kulturne potrebe? Oni poznajo samo nekaj — klerikalno nadvlado in tej se mora žrtvovati vse.

Z vseslovenskega kongresa v Sofiji.

IV.

Vse resolucije, ki smo jih zadnje dni priobčili v našem listu, so bile soglasno sprejete na plenarni seji II.

priljubljenega vseslovenskega kongresa v Sofiji, ki se je vršil v slavnostni dvorani »Slovenske Besede«.

Seji so prisostvovali vsi delegatje in veliko število odličnega sofijskega občinstva.

Predsednik S. S. Bobčev je otvoril sejo ter dal prečitati razne, z vseh strani slovanskega sveta došle brzozjavne pozdrave. Med vsemi pozdravi je vzbudilo največje zanimanje pismo velikega ruskega pisatelja in misleca Leva Nikolajeviča Tolstega. Dasi se ideje, razvite v tem pismu, ne strinjajo v podrobnostih s smotri slovanskega gibanja, vendar je zbor sklenil, naj se sivolasemu pesniku odposlje zahvala za njegov pozdrav, poslan kongresu.

Na to so bile prečitane resolucije, ki so jih izdelale posamezne sekcije. Plenum jih je osvojil brez vsake izpremembe.

Viharno pozdravljen se je za tem dvignil častni predsednik dr. Karel Kramarj, da izpregovori zaključne besede.

V svojem govoru je naglašal, da so se izjalovile vse nade nasprotnikov slovstva, da se bo slovanski kongres v Sofiji završil z neuspahom. Kongres je srečno končal vsa svoja dela ter je s tem položil nove krepke temelje za stremljenje po kulturnem zblizanju in ujedinenju vseh slovanskih narodov.

Končno se je govornik zahvalil bolgarskemu narodu in sofijskemu prebivalstvu za sijajen sprejem slovanskih gostov in za bratsko gostoljubnost, posebno priznanje pa je izrekel predsedniku S. S. Bobčevu, čegar marljivosti, navdušenosti za slovansko stvar in požrtvovalnosti se je predvsem zahvaljevali, da je vseslovenski kongres uspel tako imenitno ter se končal tako srečno.

Na to so govorili: za Čehe dr. Karel Groš, praški župan, za Ruse A. Gučkov, predsednik gosudarstvene dume, za Slovake starina Hurban-Vajanski, za Srbe Kosta Stojanović, bivši minister, za Hrvate dr. Tresić-Pavičić, za Slovence pa Andrej Gabršček, goriški deželni poslanec. Končno je še spregovoril predsednik S. S. Bobčev, ki se je zahvaljeval za izrečeno mi priznanje ter v vznešenih besedah slavil veliko idejo kulturnega edinstva vsega slovstva.

Po njegovih besedah se je dvignilo vse občinstvo in navdušeno zapelo slovansko himno »Hej Slovani«. S to pesmijo se je zaključil II. pripravljani vseslovenski kongres.

Zvečer je bil v dvorani »Slovenske Besede« poslovljni banket na čast slovanskih gostov.

Poleg Bobčeva so govorili zastopniki vseh slovanskih narodov. Vsi so v svojih govorih oduševljeno slavili slovansko vzajemnost.

Zadnji je govoril Hrvat Krivoslav Heruc iz Petrograda, ki je uredil rusko knjigotrsko razstavo. Njegov govor je bil kratek in se je glasil tako-le: »Gospoda, dovolite, da spregovorim 19 starih in 6 novih besed v 8 slovanskih jezikih: Na zdar Čechevi! Niech zie Polska! Ura Rosija! Da živje Bolgarija! Živila Srbija! Živila Hrvatska! Živeli Slovenci! Živilo Slovaki! Naj živi naš ideal — ujedinjeno Slovanstvo! . . .«

Gospodarska sekcija vseslovenskega kongresa se je izrekla: 1. za prirejanje slovanskih trgovskih in gospodarskih kongresov; 2. za prirejanje trgovsko - umetniških slovanskih razstav; 3. za organizacijo slovanskih trgovskih zbornic; 4. za slovansko trgovsko organizacijo, ki bi omogočevala uspešno konkurenco z Nemci; 5. za trgovske izlete v posamezne slovanske dežele; 6. za vzajemno in medsebojno spoznavanje slovanske učee se trgovske mladine in 7. za propagiranje ideje, da je vedno treba dati prednost slovanskemu blagu pred tujim.

Bodoči III. pripravljani vseslovenski kongres se ima vršiti prihodnje leto. Kje se bo vršil, še ni določeno, domneva pa se, da v prestolnici Srbije — v Belgradu. O tem bo odločeval slovanski izvrševalni odbor, izvoljen na I. pripravljalnem kongresu v Pragi. Da se izogne vsakim nesporazumljenjem, je izvrševalni odbor sklenil, da se na bodoči kongres pozovejo: 1. Zastopniki vseh slovanskih kulturnih društev; 2. zastopniki slovanskih vseučilišč in akademij; 3. zastopniki slovanskih trgovsko - industrijskih društev; 4. člani parlamentov in 5. župani vseh slovanskih prestolnic. V smislu tega sklepa bodo imeli: Rusi 65 delegatov, Poljaki 25, Čehi 22, Srbi 15, Bolgari 15, Hrvati 10, Slovenci 10 in Slovaki 6 delegatov.

Dnevne vesti.

+ Okusi so različni. Klerikalci imajo svoje veselje nad doživljaji ljubljanske deputacije v Krakovu.

LISTEK.

Zrška.

Vilko Mazi.

Zgodilo se je, da me je zanesla pot v čudne, odljudne kraje.

Bilo je v maju. Gozd je pošumeval krog mene, velik, nepregleden in pečale so v njem sekire. Na kolovozu naletim na dečka, ki je imel skrit obraz v debelo hojo in je strašno plakal. Ni me zato čutil, dokler se ga nisem dotaknil.

»Kaj jočeš, fantek?« sem ga prijazno potrpelil po objokanem licu.

Jako začudeno me je pogledal in solze so se mu mahoma ustavile. Očividno se me je ustrašil. Nič ni odgovoril, samo debele oči je nezaupno upiral vame in spoznal sem, da išče prilike, da bi mi utekel.

»No, čegav pa si?«

»Pijaneporkov iz Mlake«, je začel v strahu.

Tako čuden je bil zame ta priimek, da se mi je zdelo, da ga nisem prav razumel in zato sem vprašal objokanega dečka še enkrat po priimku. Takrat pa je skočil in planil v gozd, da ga mahoma nisem več videl.

»Čuden svet je tu,« sem si mislil, »ako so vsi tako ljudomrzni.«

Prišel sem v vas, ki se je skoro krčevito držala tesne rebri, da ne bi zdrsnila v globoko grapo. Hiše so bile umazane in zakajene. Stopil sem v krčmo. Mlada, okrogla in zelo priljudna ženska je sela k meni, spoznal sem, da je krčmarica. Pravila mi je, da je mož že več let v Ameriki in da pridno pošilja domov denar.

»Tako sem, čast Bogu, lepo popravila hišo, ki so mi jo pustili oče polpodrtoc«, je dejala, nato pa je pričela tožiti, da so sosedje in otroci še vedno taki divjaki, kakor so bili nekdaj.

Prekinil sem jo s svojo dogodbo v gozdu in ko sem jo vprašal po tistem čudnem imenu, začela mi je praviti zgodbo, ki sem jo poslušal z veliko pozornostjo.

In to zgodbo sem se Vam namenil opisati, kakor se je godila.

I.

Veliko in velike grehe so našli na učitelju Palčiču in so ga poslali po pokoro v Mlake. Sprl se je bil namreč z župnikom, po krčmah je tajil Boga in krščansko vero in nekoč, ko je bil pijan, je ozmerjal predsednika krajnega šolskega sveta, ki je svoje dni koze pasel: »kozjim pastirjem« in s »kozlom«. Še več zlega pa so pravile ženske v Ravnah in tako se je moralo naposled zgoditi, da so nekega jesonskega jutra naklada-

li »vseh pet češpelj« učitelja Palčiča na županov lestevence.

Nikomur ni stisnil roke, ko je odhajal, zakaj velik stud nad krivico mu je napolnil dušo. Ko je bil voz naložen, potisnil je klobuk globoko na oči, ostali del glave pa je stril v ovrtnik zelo oguljene zimske suknje, ki mu je ostala še v spomin na pestra študentovska leta. Roke je zapopal v razcefrane žepe in nekam odurno je velel pognati vozniku Urbanu mršavega konja. Paglavci so se prikazali izza voglov, kričali so, kazali osle in metali kamenje v siromašno pohištvo. Po njihah so se ozirali na cesto kmetje in se križali z globokim odihom: »Bog s tabo, krivoverec!«

»Spoznali bodo! Ni še čas!« se je tolašil Palčič, nikamor ni pogledal, ampak pogreznil se je še globlje v ovrtnik, da bi ne slišal frčanja kamenja in zbadljivk s polja. Z nogama je ceptal nervozno.

Voznik je spoznal mučen položaj in mnogo se je trudil, da bi korajlo kljuse malo hitreje, toda videti je bilo, da je vse prizadevanje brezuspešno. Komaj je švedrala žival v klanec, težko je soplja in bati se je bilo, da se integre še pred vrhom.

»Neče, pošajna!« se je opravičeval, ker je spoznal učiteljevo nestrpnost.

»Ne more menda!« je komaj slišno zagodel Palčič v ovrtniku in spet molkal.

Sredi klanca je prifrčal kamen in zadel konja v hrbet. Toliko, da je švignil mimo Palčičeve glave.

»Čak, čak, prokleta gnida, umazana, jaz ti bom pokazal lučati kamenje!« se je raztogotil Urban, skočil z voza in z bičem stekel za paglavcem.

»Le po njem, le pošteno!« je klical zadovoljno Palčič, ko se je na silno vpitje ozrl po klanecu in videl, kako neusmiljeno nabija voznik razposajenega fantalina.

»Še premalo si ga, lumpa!« je trepetalo v učitelju, ko se je vrnil Urban. »Ubil bi hudiča, pa bi si nebesa zaslužil, ker bi dobro delo storil!«

»Prokleti ljudje«, je pogrelo Palčiča in ko je čutil da ni več glasu za vozom, se je togotil dalje. »Kamen mi dajate za kruh, zaslepljenci! To je plačilo zato, da sem zapravil pri vas zdravje in mladost in to je plačilo zato, da sem vas hotel napraviti ljudi. — No, velik tepec sem bil, Bog mi greh odpusti, sejal sem, česar ne bom nikoli žel!« Pljunil je siloma in je nadaljeval. »Naj bo! Spoznali bode, Ravljani, da ste mi storili neodpustno krivico, oči se vam bodo odprle, da bodele gledali, pa ne mežali, kakor mežite zdaj. Da, gledali bodele debelo in-bar naj-čie Po zadnjih be-

sedah, ki jih je počasi in trdo potegnili skozi zobe, je z zaničevanjem pljunil, stisnil ustnice in spet zlezal v ovrtnik.

Voznik, ki je ves čas samo poslušal njegovo sikanje, ni rekel ni bevi ni mev. Vedel je, da se Palčiču res godi krivica, pa si je mislil, da bi mu morda ne bilo prav, ko bi kaj pripominjal, zato je samo tu in tam bladno zvenil nad dolgočasnim ko-njem: »Gi, pram!«

Počasi, pa srečno se je prizibal voz na vrh in izgnil v ovinku z nekoliko živahnejšim ropotom.

II.

Dva dni in eno noč je romal Palčič do Mlak. Truden in naveličan je bil puste poti, zato se mu ni ljubilo ogledati novega kraja, temveč si je zaželel najprej počitka.

»Vragu bi se tu zamerilo, pa ne človeku!« je visnil Urban, ko je premetavalo v vasi voz po sirovih skalah, ki so štrlele iz ceste.

»Bo že kako; in vsem svetu se živi!« se je tešil Palčič skoro jokaje, ko je stopil z voza pred nizko, okajeno hišo, nad katere vratmi je bilo komaj čitljivo, sila spačeno čitati: »Šolac.«

»Bog ve, če je kaka živa duša pod streho!« je dejal silno potr, ko je dobil zaklenjene duri.

Okusi so po realisti. Mestna deputacija ljubljanska je vedela, kaj je dolina mestu, katero je zastopala, kakor so to vedeli zastopniki Prage in Zagreba in so se po tem ravnali navzlic vsem opravičevalnim vlistam, ki so jim bile napravljene. Praga, Zagreb in Ljubljana so bile solidarne. Drugega pa so postopali zastopniki klerikalcev. V Krakovu so namreč prišli tudi trije slovenski klerikalni poslanci. Za te se živ krst ni zmenil, pri teh se živa duša ni opravičila, teh sploh noben cucek ni povohal, dasi so bezlali semintja in bi se bili radi kje prišutili, a dasi so jih povsod odganjali, vendar niso zmogli toliko samospoštovanja, kakor zastopniki Prage, Zagreba in Ljubljane. Okusi so pač različni in različni so tudi nazori. Eden hoče, če je kam povabljen, sedeti pri mizi, drugi je zadovoljen, če mu prinese kroznik prikuhe na stopnice. Klerikalni poslanci so v Krakovu sedeli na stopnicah, zastopniki Prage, Zagreba in Ljubljane pa tega niso hoteli storiti. »Slovenec« pravi, da je njegov zastopnik »pozneje« mogel govoriti. »Pozneje«, ko je bila namreč slavnost končana! »Pozneje« je seveda »Slovenec« zastopnik lahko govoril, kolikor je hotel in kjer je hotel in ne dvomimo, da je v vsakem pajzelju lahko dobil poslušalec. Taki skromnosti in zadovoljnosti ne odrekamo priznanja, a da praška, zagrebška in ljubljanska deputacija take nadkrščanske uprav pasje poniznosti niso zmogle, se tega le veselimo.

† Klerikalna srea krvave . . . tudi srea slovenskih klerikalcev, kajti velikanski škandali, ki so nastali v dunajski krščansko socialni stranki, so taki, da treteta vesoljno klerikalstvo pred bodočnostjo. Ob roki dunajskih krščanskih socialcev si je tdi slovensko klerikalstvo pomagalo do moči. Kar so klerikalci pri nas dosegli, za vse se imajo zahvaliti vladi, a naklonjenost in podporo vlade so jim pridobili dunajski krščanski socialci. A zdaj se je izkazalo, da je ta stranka skoz in skoz gnila, da so ti krščanski poštenjakovič sleparji prve vrste, ki so si v javnim denarjem, z ljudskimi žulji, napolnili zepe. Axmann, Bielohlawek, Gessmann — vsi se morajo zdaj priti, a bolj ko se pero, bolj so umazani. Vsak dan spravi kak nov škandal, kak novo sleparijo na svetlo. Krščansko-socialni smrad je tak, da se zgraža ves svet. Naši klerikalci pa jočejo in srea jim krvave. Doslej se niso upali črhnuti nobene besede o teh senzacionalnih dogodkih. Misli-li smo, da jočejo samo nad tem, da so si poskočili krščanski socialci med sabo v lase, da jih je strah krize v stranki, da se boje za stranko. A zdaj je »Slovenec« razodel, da ne jočejo zaradi stranke, marveč samo zaradi nesreče, ki je zadela Axmanna, Gessmanna, Bielohlaweka in vse tiste, ki časte boga »Pobasaj« in ki jih je kršč. socialc Hraba nagnal s »Schurken, Ganner und Gaukler«. To je prav ponižno priznanje, katero je storil »Slovenec« s tem, da je v svoji znani nerodnosti poskusil »Deutsches Volksblatt« izigrati proti nam. Zdaj vsaj vemo, na kateri strani so simpatije klerikalcev. Pri Axmannu in Bielohlaweku so; prvega so krščanski socialci že obesili, drugega pa bodo v kratkem. Kar se pa nas tiče, naj bo »Slovenec« le pomirjen. Naši nasprotniki so pristaši »Deutsches Volksblatt« ravno tako, kakor pristaši »Reichspost«, eksminister Gessmann ravno tako, kakor minister Weiskirchner in nimamo mi

Ko je polomastil parkrat po veliki nerodni kljuki, začel je v veži hrpavo, prisiljeno vprašanje: »Kdo pa je?«
»Učitelj!« je zaklical Palčič.
»Precej, precej!« je trepetalo za vegastimi durmi.
»Dober dan Vam Bog daj!« je želel vpognjeni starec, ki se je prikazal na pragu!
»Pozdravljeni, mož!« je odzdravil Palčič. »Saj je to šola, ali ne?«
»To, to! Slaba je, jako slaba, pa saj se take ne bi bilo skoro treba. Naši paglavci bi se še v zlati palači ne naučili kaj koristnega. No, no, tak zdaj boste pa vi pri nas! No, no, je že prav, saj smo že eno leto brez učitelja.«
»Eno leto že?« se je čudil Palčič.
»No, da, saj je že več, ko eno leto. Lani na Veliki smaren se je ustrelil. Preveč se je trudil za tako žalostno smrt!«
»Kaj pa stanovanje? Saj imate kaj v šoli prostora, ne?« je prekinil starca, ker ne bi rad poslušal trpke zgodbe svojega prednika.
»No, no«, je mrmral starec, ki ni razumel vprašanja in je drsal v težkih copatah proti kuhinji.
»Ej, mož, čakajte!« je skoro zakričal Palčič in ko se je oni ozrl in se trudil spet na prag, vprašal ga je še enkrat:
»Kje bom stanoval?«
(Dajto prihodnjic.)

ne so ene ne za druge prav nobena g nagajna. Isvrhujemo pa s veseljem dolinost, da obveščamo slov. javnost o velikanskih škandalih, ki se gode v krščansko-socialni stranki, ne le, ker so ti dogodki velikoga političnega pomena, nego tudi za to, ker pričajo, kako slovarstvo je ves krščanski socializam v Avstriji.

† Kako se kupujejo klerikalci. Hrvaški klerikalci kar ne morejo priti dovolj do moči. In zdaj so kupili frankovce in sicer za 90.000 K, katere so jim dali za njihov pasivni list »Hrvatsko Pravos«. Finančno transakcijo izvede katoliška banka. Nova stranka se bode po dunajskem vzgledu imenovala »krščansko socialna«. Eden izmed duhovnikov, ki je s Frankom sklepal kupcijo, je odgovoril na vprašanje, ali je pogajanje končano: »Kupili smo frankovce, kakor prašiče na trgu«. Frankovci so se torej preselili iz enega hleva v drugega.

† Dr. Šusteršičev sin napravil maturo. »Slovenec« z velikim pompom naznanja, da je sin dr. Šusteršiča napravil na škotski gimnaziji na Dunaju maturo. Zanimivo pri tej stvari je le to, da ta sin dr. Šusteršiča ni nikdar obiskoval slovenskih šol, ker so te kot slovenske za njega preslabe, in da menda sploh ne zna slovenski. Tako vzgojuje voditelj slovenske ljudske stranke svoje otroke — kako naj potem vzgojuje slovenski narod!

† Skandalozne razmere na kolo-dvoru v Trbižu. Dne 19. t. m. pred odhodom popoldanskega vlaka ob 5. uri je zahtevala večja družba Slovencev vozne listke v slovenskem jeziku. Blagajničarka ni hotela dati na slovensko zahtevo voznih listkov niti za postaje, ki imajo samo slovensko ime. Začela je zasmehovati Slovence z »niks bindi« ter kričala »Hier müssen Sie deutsch sprechen, Sie reisen auf deutschem Gebiet!« Na to se je postavil tudi nek naroden duhovnik ter zahteval, da se ugodi potnikom. Takrat je bil pa ogeuj v strehi. Službo imajoči aspirant je začel na sirov način zmerjati duhovnika ter groziti z zandarmerijo. Pomagal mu je tudi postajnačelnik. Ti trije železniški uradniki so vpili na slovenske potnike ter jih zasmehovali, aspirant pa je vpil: »Gehen Sie nach Serbien!« Ko so Slovenci zahtevali pritožno knjigo ter hoteli vedeti imena teh prusaških uradnikov, jim knjige niso hoteli dati. Aspirant se je pa razventega še prav pošteno osmešil, ko je zahteval od duhovnika, naj govori francoski ali laški, in ko mu je ta na to francoski odgovoril. To škandalozno nastopanje železniških uradnikov se v zadnjem času sistematično organizira in goji. Pozivljemo merodajne kroge, naj napravijo v tem oziru potrebne korake, da se takim nemško - nacionalnim uradnikom dejansko pove, da niso zmogni opravljati železniške službe — in da železnice niso sredstva za vsenemško propagando in agitacijo, temveč da morajo služiti edinole potujočemu občinstvu.

† Govori nemških tajnih svetnikov. Govor bivšega ministrakrajana Nemcev dr. Schreinerja na harachovskem »Volkstagu« je obsegal nekatera mesta, katero so nemški listi previdno zamolčali. Češke manjšine je nazival »roparje, ki napadajo nemško ozemlje«. Odposlanec iz nemške države je pozdravil dobesedno s sledečimi besedami: »Diesen Kampf führen wir für die Deutschen im Reich«. (Ta boj vodimo za Nemce v rajhu.) Ta stavek je pa še okreplil, ko je apostrofiral rajhovske Nemce: Hočemo vam pokazati, da stojimo za vas na straži za nemški jezik, nemški značaj in običaj. Čuti-te z nami vsi rodni bratje s te in one strani črno-rumenih mejnikov, deluj-te z nami za velikonemško misel.« Tako govori cesarski tajni svetnik, ki je bil zaupnik krone in oficijalni zastopnik Nemcev v kronskem svetu. Popolnoma brezobzirno trdi, da se Nemci ne bojujejo za našo državo — temveč za Nemce onstran avstrijskih mej. In navzlic temu jasnemu priznanju naša vlada noče izpregledati ter še nadalje ribari po umazani vodi vsenemske politike. Zdi se nam, da bo vlada še le takrat spregledala, ko bodo začeli Nemci faktično podirati črno-rumene mejnike. Nas sesmastra za prepotentneže, za panslaviste, če se organiziramo ter se skupno bojujemo zoper avstrijsko nemštvo. Ali ni naša sveta dolžnost, da ta boj — že v interesu obstoja države — še poostri-mo ter ga vodimo popolnoma brezobzirno. Toda ne samo zoper nemštvo, temveč tudi zoper tisto vlad-o, ki iz dispozičijskega fonda podpira ta »boj za Nemce v rajhu«.

† Mariborski škof je žec v svojem uradnem listu priobčel boromejsko encikliko, pa samo v latinskem jeziku. S priznec se ne bo razglasila in ker v celni mariborski škofiji ni deset duhovnikov, ki bi znali še toliko latinski, da bi encikliko razumeli, je, tudi čitali ne bodo. Objavljenje te enciklike je torej le ponižna demonstracija. Škof se pač luterancev boji.

† Obovisti škof dr. Kaha se živi, a vendar nemški listi že sedaj raspravljajo, kdo postane njegov naslednik, prav habes bi bilo podpisano in zapečateno, da mora škof še ta teden umreti. »Tagespost« razglasa, da škofov kaplan, dr. Ehrlich, na noben način ne sme postati škof, ker je — fanatičen Slovenec! Njema kandidata sta stolni dekan Bittner in kanonik Grösser.

† Stadtmant Bruck an der Mur in njegovi uradni nastojalci pritiskajo na uradne kuvrte, s katerimi pošiljajo slovenskim občinam uradne spise — »Südmärkische« zmanke. Ker berajoči sadnji čas baš ti nemški gornjokrajani Germani za podpora valed povedati, naj si kupi »Stadtmant Bruck an der Mur« rajče — kraba, mesto da izziva in meče denar za »Südmärkische« rasbojništva.

† Kranjska hranilnica namerava — tako kroži govorica — realčno poslopje dati naučni upravi v najem za namestitev — nemške gimnazije. Ker potrebuje hranilnica — denar, bi ne bilo to nič čudnega.

† Goriški deželni šolski svet se je soglasno izrekel, naj vlada v Gorici ustanovi italijansko in slovensko gimnazijo.

† Italijanske protislavstriske demonstracije in fakulteta. Italijanski poslanec Bugatto priobčuje v rimski »Tribuni« z ozirom na zadnje protislavstriske demonstracije na naslov italijanskega dijaštva opomin, v katerem prosi in roti, naj se ne kompromitira z nepremišljenimi demonstracijami in protesti prizadevanja državnega zbora in avstrijske vlade za ustanovitev italijanske pravne fakultete. Poslanec Bugatto pravi, da je vse odvisno od naklonjenosti vlade, zato naj Italijani opuste vse, kar bi jim moglo zmanjšati to naklonjenost.

† Na graškem vseučilišču promovirata jutri za doktorja prava stari hiši akad. lehn. društva »Triglav« gg. Karel Laznik, odvetniški kandidat in Viljem Šribar, pravni praktikant — obo iz Celja. Čestitamo!

† Iz živinozdravniške službe. C. kr. okrajni živinozdravnik živinozdravniškega departmaja kranjske deželne vlade, g. Hugo Turk, je dodeljen v nadaljno službovanje okrajnemu glavarstvu v Ljubljani. Živinozdravniški asistent g. Peter Miklavčič je premeščen iz Ljubljane k okrajnemu glavarstvu v Kovecju.

† V resnici naroden in požrtvovalen mož je gospod Hinko Suttner, znani trgovec in posestnik ljubljanski. Zdj nam je zopet ob priliki neke prodaje izročil po svojem zastopniku g. dr. Jos. C. Oblaku, odvjetniku v Ljubljani vsoto 100 K — reci: en sto kron in sicer 50 K za borovelskega »Sokola«, 50 kron pa za »Narodno delavsko organizacijo«. — Naj bi bil za vzgled vsem narodnim trgovcem ob raznih prilikah!

† Porotno sodišče. Za tretje porotno zasedanje v letu 1910 pri deželno sodišču v Ljubljani so imenovani: za predsednika predsednik deželnega sodišča g. Albert Levičnik, za njegove namestnike dvorni svetnik g. Josip Pajk, višji deželno-sodni svetnik g. Julij Polec in deželno-sodni svetnik g. Fran Vedernjak. — Za predsednika porotnega sodišča v Novem mestu je imenovan predsednik okrožnega sodišča g. dr. Jakob Kavčič, za namestnika deželnosodna svetnika Vajkard Gaudini in Blaž Dolinšek.

† Umrl je včeraj v Ljubljani gimnazijski profesor gosp. Ivan Ozmeč. N. v m. p.

† Vozni listki za pse. C. kr. državna železnica je v svoji čudoviti tankovestnosti prišla do spoznanja, da je običajni jezik pasjega rodu na Kranjskem nemščina in je temu spoznanju primerno izdala potrebne odredbe. Za ljudi ima e. kr. državna železnica dvojezične vozne listke, ker so ljudje slovenske ali nemške narodnosti, pse pa prištevajo vse nemškemu plemenu in ima zanje samonemških vozni listkih je naslikana tudi pasja glava, spominjajoča na zgodovinsko Bismarckovo dogo. Podoba je najbrž natismjena na listek, da bi psi-alanfabeta ne prišli v kako zmot. Čudoviti so tudi tarifi c. kr. drž. železnice. Za vožnjo v Vižmarje je plačati: za otroka 10 vin., za odraslega 20 vin., za psa pa 30 vin. Eno bi se pa na vseh vozni listkih že smelo popraviti; natismjeno je namreč na vseh »Vižmarje« namesto »Vižmarje«.

† Obrtna šola. Ta stavba naglo napreduje in bo poslopje do jeseni pod streho. Oba trakta sta dograjena do drugega nadstropja. Poslopje za delavnice je pod streho in je bodo kmalu pričeli ometavati.

† Večjeje pri razstreljevanju v Graherovem kanalu. Ker ne more podjetnik sadnji čas dobiti za slabo plačo dovolj delavcev, bodo — proti primernemu plačilu — pomagali vo-

jaki pri razstreljevanju skalnate struge.

† Utopljenca našel je včeraj, 20. t. m. zjutraj posestnik Šitar v nasproti njegove hiše se nahajajočemu Šišen-akom bazarju. Utopljenec je bil 42 let stari France Kunstelj, podomače Mahne, oče petih otrok. Truplo so propeljali v mrtvašnico v Dravlje.

† Nasilen potepuh. Orožniki so v Medvodah prijeli brezposelnega potepuha Karla Hacka, doma iz Lillienfelda na Spod. Avstrijskem radi beračenja in nasilnega vedenja. Ko sta mu orožnika napovedala aretacijo, ju je začel psovati in se protiviti, vsled česar sta bila orožnika prisiljena Hacka ukleniti. Hackl se je nato vrغل na tla, tolkel z nogama in bil z uklenjenima rokama okolu sebe, da se je pri tem sam poškodoval. Oddala sta ga sodišču.

† Ljubljanska počitniška naselbina v Zatišju pri Cerkljah priredi, kakor smo že poročali, v nedeljo, 24. julija ob 3. popoldne domačo slavnost v proslavo osemdesetletnice našega vladarja s sledečim vspeodom: 1. nagovor, 2. deklaracija in petje po Adamičevi spevoigri »Slava cesarju«, 3. dvodejanka »Sirotek«. Starši in prijatelji mladine se najvljudneje vabijo k tej prireditvi.

† Nevaren tat. Orožnikom na Igu se je posrečilo zaslediti Andreja Kovača, delavca pri gradbi tamošnje ga vodovoda, ki je na sumu, da je izvršil več tatvin. V Spod. Tuhinju je bilo posestniku Alojziju Javoršku vzetih raznih reči v vrednosti 58 K, v Imenju Francetu Novaku za 155 K 40 v vrednega blaga. Na vesti ima še več drugih tatvin. Izročili so ga sodišču.

† Umrl je v Kranjski gori posestnik gospod Alojzij Jakelj. N. v m. p.

† Nesreče. Prisiljenec Jožef Kotnik je v prisilni delavnici kuhal firnež. Pri tem delu se mu je pa kuha vnela in se je Kotnik na obeh rokah tako močno obžgal, da so ga morali oddati v tukajšnjo bolnišnico. — Te dni je tresčilo v Vrhovčovo hišo v Horjulu. Sosed Zdešar je šel gasit, pri tem je padel raz streho in si zlomil levo roko. — Dekla Ana Ste-novec je doma v Mošnjah obirala domačo črešnjo. Vsled neprevidnosti je padla z drevesa in si zlomila desno roko. — Jožef Ovca, posestnik v Blagovici, je vozil pesek. Blizu doma mu je spodrsnilo, pri padcu mu je šlo kolo čez desno nogo in mu jo zlomilo. — Ko je posestnik Janez Zupančič iz Račne živino krmil, ga je sunil vol v levo oko. — Delavec France Mehle je kamenje razstreljeval, pri tem se je razletela mina, nakar je zadobil Mehle na rokah težke poškodbe.

† Novomeški napredni abiturijenti so darovali večje število lepih knjig »Dol. podr. Prosvete«, da jih uporabi za knjižnico v Semicu. Za to se jim odbor najlepše zahvaljuje.

† Čebelarški shod na Raki. V nedeljo 24. t. m. ob 3. popoldne priredi v ondntni šoli osrednje čeb. društvo iz Ljubljane shod za ondntne čebelarje. Na shodu bo predaval g. nadiučitelj Likozar o organizaciji čebelarjev in o naprednem čebelarstvu. Na shod se vabijo vsi ondntni čebelarji in prijatelji čebelarstva.

† Z malim zadovoljen tat. Lesni trgovec Vencel Drabek v Spod. Logatcu je imel v svoji blagajni 2100 kron. Prišel je pa neki neznan umzo-vič, ki se je zadovolil le s 600 K, ostanek 1500 K je pa pustil.

† Lovska sreča. Iz Loža se nam piše: Zovjemerec v Ložu, gosp. Fran Hren, sin svetnika trgovske in obrtne zbornice, gosp. Hrena, je v ondntnem gozdu pretečeni petek ustrelil krasnega jelena - dvanajstaka.

† Močan udarec. Pred kratkim je šlo nekaj fantov iz Dolenceve gostilne v Rakaliku domov. Med potjo se je vnel med fanti prepri, ki je s tem končal, da je fant Anton Zorman, hlapca Franceta Kregelja iz Košane z nekim lesom tako močno po glavi udaril, da je dve uri nezavesten ležal. Kregelja, ki je smrtonovarno na glavi ranjen, so pripeljali v postojnsko bolnišnico.

† Südmärk - Mitteilungen«, glasilo zloglasne »Südmärke«, ima 70.000 odjemalcev. — Slovenci, vzgledite se nad tem številom!

† Vranski okrajni zastop, tako se nam poroča, ima torej za bodočo svojo funkcijsko dobo spet načelnika Zdolška, dobro znanega bojevitega župnika v Št. Jurju ob Taboru! Le 7 glavov je bilo proti njemu. Značilno za razmere v vranskem okraju! Ni čudo tedaj, da klerikalizem čimbolj razjeda vse javno življenje v tem okraju! Seve, kjer ni pravega odpora, tam se dobro razvija — nazadnjaštvo . . . Upamo pa, da se bodo napredni elementi vendar enkrat obrabirali ter vsaj poskusili učiniti remediuro. Skrajni čas v to bi vendar že davno bil!

† Upravništvu »Popotnikove« nam piše: V št. 173. »Slovenskega Naroda« piše v podlistku gospod dr. Ivan Lah, da je gospod Bahtin poskusil parkrat spraviti ruske pedagoške revije v zameno s »Popotnikove«, pa se menda od slovenske strani ni hotelo.

† Resnici na ljubo bode povedano, da ni prejelo »Popotnikove« upravništvo do danes ne od gosp. Bahtine, ne od koga drugega iz Rusije nikakršne ponudbe v zameno listov. Če bi se bilo to zgodilo, bi bilo upravništvo z veseljem ustreglo taki želji.

† »Slovenisch geworden«. Pod tem zaglavjem razglasa »Grazer Tagblatt« bojkot gostilne »Radecky« v Tržiču, gostilne Čebulove v Velikovecu in gostilne na Petrovem dvorcu pri Celovcu.

† Umrl je v Vidmu (Udine) znani stavbnik Giacomo Ceconi, ki je zgradil bohinjski predor nove železnice in bil eden prvih stavbnikov za železnice v Avstriji. Ceconi je začel kot zidar in je končal kot večkratni milijonar.

† Žalostna posledica trenutne blaznosti. Marija Ladič od Sv. Marije M. zgornje pri Trstu je hipno znorela ter skočila s svojo šest mesecev staro hčerko Marčelo v tam blizu nahajajoči se vodnjak. Mož imenovan je ves strašen čin brzo zapazil ter vrge! hitro vrv v vodnjak in tako s pomočjo sosedov rešil ženo in hčerko. Ali med tem, ko je ostala žena nepoškodovana, je malega otroka vsled prehlajenja napadla mrzlica in vročinska bolezen, ki je v torek ponoči podlegla. Kakor so izjavili zdravniki, je nesrečna Ladič storila ta grozen čin v hipni blaznosti.

† Radi sovodstva je bila v Trstu prejšni teden aretovana neka Ana Simončič, ki je baje doma iz Ljubljane. Z ozirom na različne govorice izjavlja Ana Simončič, stanujoča v Ulici na Grad št. 5, da ni ona v nikak zvezi z aretovano Ano Simončič.

† Zlobna poškodba. Ko je v nedeljo proti večeru v gostilni »Fortuna« na Vodovodni cesti, nek pleskar zaspal in popustil svoje kolo na dvorišču, so se pričeli z njim voziti trije rokodelski pomoč., kar je opazil pleskar ko se je prebudil. Ker jih je poklical na odgovor, so ga prepleli s palicami in ga je eden celo udaril s steklenico po roki. Ko se je pleskar hotel odpeljati, je opazil, da so mu prerezani na kolesih cevi. Pleskar ima škode 47 K in pride zadeva pred sodišče.

† Med otroci. Včeraj popoldne se je na Tržaški cesti na nekem vrtu igralo več otrok, med katerimi je bil tudi 10letni Avgust Zajec. Kar pride k njim 14letni Ivan Laznik ki začne otroke pretepatvati. Ko so zbežali, je Laznik dohitel Zajca, ga udaril z neko sabljo po desni roki in ga k sreči le lahko poškodoval na kazalcu.

† Našla se je v nedeljo na Triglavskem pogorju na stari Tomiškovski poti srebrna ura z verzičco. Lastnik jo dobi pri g. Ivanu Zupanu, užitninskem revidentu v Holzapfeljevi ulici št. 5.

† Uradne vesti. Pri okrajnem sodišču v Ljubljani bo dne 5. avgusta dražba ključavničarske delavnice z vrtom v Ljubljani, cesta na Rudolfovo železnico št. 10. Cenilna vrednost 16.421 K 40 v; najmanjši ponudek 6509 K 34 v. — Dne 22. avgusta bo dražba hiše v Štepanji vasi št. 62 in njive. Cenilna vrednost 9764 K; najmanjši ponudek 4460 K.

Narodna obramba.

† Za Begunje - Breznico se ustanovi podružnica družbe sv. Cirila in Metoda in bo ustanovni shod dne 24. julija ob 3. popoldne v Poljčah, v prostorih gosp. V. Šturma.

† Ciril - Metodova družba. Učenka Rafaela Žnidaršič je nabrala v veseli družbi v gostilni pri Brozinovih v Zaličah za družbo sv. Cirila in Metoda 12 K. Iskrena hvala mladi rodoljubki. — Družba sv. Cirila in Metoda je prejela 5 K z geslom: »Ko Mica se stavo izgubila, je družba kronačo dobila.« Hvala!

Društvena naznanila.

† Narodna delavska organizacija v Ljubljani sklicuje izvanreden občni zbor na dan 23. t. m. t. j. v soboto. Na tem občnem zboru se bo sprejel tudi organizacijski statut. Občni zbor se vrši v društvenih prostorih nasproti pošte ob polu 8. zvečer, v slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih članov.

† Odbor. »Sokol« na Viču priredi dne 31. julija na obsežnem vrtu gosp. Ivana Jelčina na Glincah javno telovadbo in veliko vrtno veselico. Priprave so v najlepšem tiru, tako da take veselice še ni bilo na Viču. Odbor se neprestano trudi, ker noče nikakor zaostati za lansko prireditvijo, ki je tako sijajno uspela. Za izvrstno jed in pijačo bo vsestransko poskrbljeno, tako da nobeden ne odide nezadovoljen. Postrežbo v paviljonih prevzamejo narodne gospodične, ki bodo s svojo točno postrežbo in ljubeznjivostjo mnogo pripomogle k večjemu uspehu veselice. »Sokol« hoče na svoji prireditvi zbrati vse, kar narodno čuti, vsak, ki mu je za vraga in izobrazbo slovenske mladine, naj pohiti na to prireditvo, da se spet enkrat v prijateljski družbi neposredno

zabava in nanovo navduši za nadaljnjo narodno delovanje.

Učiteljsko društvo na litijaki kraj je zborovalo v nedeljo, dne 10. julija v gostilni gosp. Robavs v Smartnem pri Litiji. Udeležba je bila povoljna. Predaval je gosp. sod. svetnik Milčinski o varstvu mladine. Za izborni referat je žel gosp. predavatelj burno zahvalo. Gospoda Anđoljšek in Zaje sta poročala o delovanju e. kr. okrajnega šolskega sveta. Opazilo se je pri tej priliki, da bi rada govorila, ako bi ne bilo »uradne tajnosti«, tako sta pa podala le pavalno poročilo — popolnoma stvarno. Da je danes zastopstvo v e. kr. okrajnih šolskih svetih vse preje ko hvaležno opravilo, mora biti vsakomur jasno. Poročilo je sledilo splošno odobravanje. Odbor je bil izvoljen prejšnji, in sicer soglasno.

Slovanski Jug.

Pomiloščenje v Črni gori. Knez Nikola se je odločil pomilostiti povodom svojega vladarskega jubileja vse politične kazence, tako one, ki se nahajajo po ječah, kakor tudi one, ki so utekli v inozemstvo. Ukaz o pomiloščenju izide nekaj dni pred jubilejnimi svečanostmi, najbrže 19. avgusta. Emigranti, ki so nastli zatočišče v Srbiji in Turčiji, se nameravajo takoj vrniti v domovino, čim se razglasi amnestija, čeprav ne zapujajo posebno iskrenosti črnogorske vlade.

Volitve v Srbiji. Preteklo nedeljo so se po vsi Srbiji vršile volitve v okr. zastopstva. Dasi so nekateri listi napovedovali, da bodo pri teh volitvah znagali opozicijonci, vendar se to ni zgodilo. Nasprotno, radikalni krili, ki imate vladno krmilo v rokah, ste na vsi črti sijajno zmagali. V vsi državi so dobili stari radikali 235 okrajnih zastopnikov, samostalni radikali 115, narodnjaki 24 in naprednjaki 17.

Sofija — mesto kongresov. V prestolnici Bolgarske se letos vrši kongres za kongresom, da smemo leto Sofijo upravičeno imenovati mesto kongresov. Vršili pa so se, oziroma se še vrše v Sofiji ti-le kongresi: Vseslovanski časnikarski kongres, slovanski zdravniški kongres, slovanski čebelarški kongres, vseslovanski kongres, vseslovanski sokolski zlet, kongres bolgarske ženske zveze, kongres bolgarskih učiteljskih društev, kongres vojaških zdravnikov, kongres zobozdravnikov, kongres bolgarskih protestantov itd.

Split — glavno mesto Dalmacije? »Naše Jedinstvo« javlja, da se v vladnih krogih razmišlja, ako bi ne lazalo proglasiti Split za glavno mesto Dalmacije. To vprašanje postane aktualno, čim se dogradi dalmatinsko - belokranjska železnica. Potem bo imel Split najboljšo zvezo s ostalo monarhijo in bo vsled tega tudi najbolj pripraven za glavno mesto. — Kakor čujemo, temu načrtu tudi dunajski krogi niso nasprotni. Presničanju te ideje bodo seveda nasprotovali Italijani, ker je Zader, sedanje glavno mesto, italijanski in ker bi s preselitvijo deželnih in državnih uradov v Split moralo to talijansko gnezdo popolnoma propasti.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Zganja ni hotel dati iz roke. Tuzajski prisiljenec Oktavijan Magrin je delal v družbi drugih prisiljenec za vojašnico 27. pešpolka. Pri delu se je Magrinu posrečilo dobiti steklenico zganja. Navzoča paznika sta mu skušala zganje odvzeti. Temu pa se je obdolženec z vso silo uprl. Suval je proti njima, enemu izbil kapo z glave in ga na nosu poškodoval. Drugemu pazniku se je posrečilo ubiti steklenico z ganjem. To je pa Magrina tako ujezilo, da je zgrabil cepin ter z njim paznika Ogrina po glavi udaril, ter ga znatno poškodoval. Nato je Magrin zbežal proti justični palači. Tu se je posrečilo ga prijeti, nakaš ga z izvoščekom prepeljali domov. Sodišče je Magrina obsodilo na 15 mesecev teške ječe.

Kolo je izmaknil hlapcu Jože Zagar iz Spodnje Šiške Danijelu Hočvarju. Kolo, cenjeno 200 K, je pripeljal h gostilničarki Franciški Pelančič na Marije Terezije cesti. Ker je bil slabo oblečen, ga je gostilničarka vprašala, če ima denar. Zagar je pokazal gostilničarki denarnico, ki je bila prazna. Napravil je čeha za 10 K. Ko je bilo treba plačati, je priznal, da je »suhe«. Drugi dan je še natakarnico opeharil za 1 K 70 vin., gostilničarka mu je pa dala na zastavljeno kolo 10 K. Obdolženec, ki dejanja ne more utajiti, je bil obsojen na 8 mesecev teške ječe.

Kamenje metal. Janez Hafner, 20letni delavec na Trati, je prišel dne 18. junija t. l. dopoldne pred hlev Jožefa Hafnerja, kjer so se nahajali trije hlapci. Vpil je, kdo da ima tu komandirati in komu je on kaj dol-

žan. Na odgovor Maševca Jenka, da mu dolguje 8 K, vrgel je Hafner izdalje kakih pet korakov past debel kamen skozi odprta vrata hleva in zadal Jenka na roko, z drugim kamnom ga je sadel v glavo, a ga k sreči le lahko poškodoval. Obdolženec, ki deloma svoj čin priznava, je bil obsojen na 14 dni zapore.

Kolo prodal. Ivan Petrič, trgovski pomočnik v Idriji, je kupil pri tvrdki Jax kolo v vrednosti 210 K na obroke proti temu, da si pridrži tvrdka do polnega izplačila kupnine lastninsko pravico. Petrič je pa kolo prodal, denar pa zase porabil. Obsojen je bil na 6 tednov teške ječe.

Nevaren uzmovč. Janez Hudeček, slikarski in pleskarski pomočnik v Ljubljani, je zelo tatvini podvržen. Zadnji čas je pogostoma zahajal v Putrihovo gostilno. Vtihnubil se je v Putrihovo spalnico, odprl s silo predal omare, kjer se je nahajalo več denarja, a bil je pri tem od domačinov zasačen. Izgovarjal se je, da je hotel poklicati Putrihovega vajenca. Obsojen je bil na 8 mesecev teške ječe.

Mlad uzmovč. Ze kaznovani Iv. Adamič, vrvarski pomočnik v Kamniku, priznava, da je izmaknil Francetu Levčniku iz Kamnika 68 K vredno uro z verzičico, višjemu živnozdravniku Sadnikarju starinsko medeno kupico, vredno 30 K in Pavlu Kneževiču iz zaklenjene hiše kovčeg s perilom v vrednosti 107 K. Pri trgovcu Karlu Kumru je vzel pod pretvezo, da ga pošilja njegova mačeha, za 3 K 60 vin. konjaka, salam in sira. Slednjega dejanja Adamič neče priznati. Obsojen je bil na 2 meseca teške ječe.

Kastelic - Šiškovič. Dne 8. t. m. se je vršila na deželni sodnji v Trstu, kakor vzkljeni instanci razprava o znani aferi Kastelic-Šiškovič radi žaljenja na časti, storjenega od strani tožena dne 25. oktobra 1908 povodom volitve za V. kurijo v okraju koperskem. — Stvar se je torej vlekla blizu 2 leti. Višja instanca je potrdila razsodbo, s katero je bil g. Šiškovič obsojen na 150 K globe oziroma na 15 dni zapore in v poravnavo vseh stroškov.

Razne stvari.

Pri trganju planik ponesrečil. Na Penegalu v Nemčiji je padel turist Franc Dorsaf pri trganju planik v globok prepad. Dorsaf je na mestu obležal mrtev.

Abbé Murri izstopil iz katoliške cerkve. Italijanski poslanec in modernist abbé Murri je predvčerajšnjem odločil svojo duhovniško obleko ter s tem obenem izstopil iz kat. cerkve. Poda se v Berlin na kongres svobodnih kristjanov.

Goljufije na Ruskem. Intendantnega polkovnika Čihockega, ki si je v teku dveh let na goljufiv način pridobil pol milijona rubljev, so v Dvinsku obenem s stotnikom Čihockim aretirali, ki si je iz postarskih zaslužkov zaslužil hišo za 40.000 rubljev.

Čeh rektor na švicarskem vseučilišču. Kakor poročajo češki listi, je bil za rektorja vseučilišča v Freiburgu izvoljen Vincenc Zapletal, moravski Čeh.

Dvesto grozilnih pisem. Rodbina posestnika Kraaza, ki je bil pretečeni teden vsled eksplozije nastavljene mu bombe težko poškodovan, je dobila v teku tega tedna dvesto grozilnih pisem.

Oblak se je utrgal. Ne samo pri nas, tudi v Severni Ameriki imajo letos vedno sam dež in same nevihte. Iz Hendersona javljajo, da se je tam utrgal oblak, ki je napravil škodo za dva milijona dolarjev.

Štiri otroke povozili. V Kolinu na Nemškem je nek avtomobil povozil štiri otroke ter jih težko ranil. Neka dama je stopila iz voza ter jih položila v občestni jarek.

Ogenj na ladji. Na parniku za petrolej »Standard«, ki je predvčerajšnjem odplul iz Hamburga, je izbruhnil ogenj ter se z veliko hitrostjo razširil. Straži se je posrečilo zbuditi moštvo, ki se je komaj rešilo.

Proviantni častnik ponesrečil. Proviantni poročnik Ladislav Linhart 67. pešpolka na Dunaju je ponesrečil 4000 K ter se potem sam ova-dil.

Ojačenje ruskih posadk na zahodu. Vsled rusko - japonskega dogovora se je Rusiji omogočilo, da zmanjša število vojaštva, ki ga ima na zahodu. Z vojaštvom, ki je vsled dogovora postalo v Aziji nepotrebno, bo Rusija okrepila svoje posadke na zahodu, to je ob nemški in avstrijski meji.

Novoje Vremja — delniška družba. Veliki ruski list »Novoje Vremja« namerava baje prevzeti neka delniška družba z osnovno glavnico 3 milijonov rubljev. List bo baje spremenil tudi svojo politično tendenco. Kot delničar se imenuje tudi grof Vitte.

Bencinevi ušlagalnik eksploziv. V veliki nevarnosti je bila pred-

vseučilnem članice žrnajnega Nemškega gledališča, Greta Petrovič. Eksploziviral ji je namreč bencinevi ušlagalnik, katerega je imela pri sebi. Naenkrat je bila vsa v ognju. Njen spremljevalec jo je hitro vrgel na tla in tako se mu je posrečilo pogasiti ogenj. Igralka je dobila le majhne opekline.

Pet dni šivi pokopani. V rudokopu »Princ-regent« v Bochumu sta bila v terek preteklega tedna zasuta dva rudarja Vilj. Brenker in Viljem Köpper. Takoj so pričeli z deli, da bi ju še živa rešili. Delo je trajalo od torka preteklega tedna do nedelje. V nedeljo popoldne so rešili oba delavca še živa, seveda zelo obnemogla. Odpeljali so ju v bolnišnico.

Stoletnica Barnumovega rojstva. Dne 5. julija je bila stoletnica moža, ki je bil znan po svoji naravnost genijalno-nesramni reklami, P. T. Barnum. Ni bilo nobenih slavnosti, akademij, tudi spomenika mu niso odkrili; toda beseda »barnumska reklama« bo še dolgo živeła. V svoji reklami je bil Barnum čudovito iznajdljiv. Razume se samo ob sebi, da sta obsegala Barnumov muzej in razstava prav vse, kar si hotel videti: vse narode sveta, Washingtonovo dojljivo, model Niagare itd. itd. — vse za par centimov. Največja znamenitost pa je bil Barnum sam. — Nekoč je prišel k Barnumu mož in je prosil miloščine. Te mu Barnum sicer ni dal, dal pa mu je delo. Dal mu je dolar na dan vnaprej in pet opek. Štiri opeke je moral mož blizu cirkusa položiti na tla in s peto opeko hoditi od ene opeke k drugi. Seveda se je kmalu nabralo veliko radovednežev. Ko je imel mož že veliko občinstva okoli sebe zbranega, je počasi lezel v cirkus in občinstvo je drlo za njim: Barnum je imel nabito polno predstavo.

Barnumov prijatelj, Clark, se je nekoč po obisku Barnumovega muzeja izjavil, da kaj takega še nikdar ni videl, in ko se je Barnum zadovoljno smehljaj, je Clark dodal, da tudi upa, da kaj takega ne bo videl nikdar več. — Z brezprimerno reklamo je vpeljal Barnum v Ameriko švedsko pevko Lindovo. Nikdar je sicer ni slišal peti, kar je bilo sicer tudi prav vse eno, ker Barnum ni bil muzicalčen; toda slišal je o nji mnogo hvale in to mu je zadostovalo. Lindova je Barnumovo ponudbo sprejela in Barnum je začel z reklamo. Ta je bila tako temeljita in tako genijalna, da je bil ves Novi Jork po konci, ko se je pripeljela Lindova. Ulice so bile okrašene z zastavami in girlandami in v pristanišču je pričakovalo pevko na tisoče ljudi — sploh je bila Lindova sprejeta prav po kraljevsko. Prvi listek za njen prvi koncert je bil prodan za 225 dolarjev. Prodanih je bilo 1000 vstopnic, ki so prinesle nad 10.000 dolarjev. Barnum ni bil umazanec in je takoj po koncertu ponudil pevki nov sijajen kontrakt — ko se je Lindova odpeljala iz Amerike, je odnesla seboj celo veliko premoženje. Kako popular je bil Barnum, kaže sledeča dogodbea: Nekoč je prišel k vходу svojega »največjega muzeja sveta« nek človek; Barnum je tujea, misleč, da hoče v muzej, pozdravil z globokim poklonom. Tujee pa vpraša: »Ali niste vi gospod Barnum?« Barnum je pritrdil in tujee pravi: »Hvala lepa! Videti sem hotel samo gospoda Barnuma, do njegovega muzeja mi pa ni veliko« — in odide.

Položaj na Španskem. Madrid, 21. julija. Zbornica je danes dokončala adresno debato. Ministrski predsednik Canelajas je pri tej priliki izjavil, da odločno vstraja pri tem, da se njegov program na celi črti izvede. Tudi je izjavil, da je najnujnejše potrebno, da se že vendar enkrat končno reši spor med Špansko in Vatikanom.

Amerika proti Avstriji. London, 21. julija. Ameriški poslanik je obvestil avstrijsko vladu, da ameriška vlada nikakor ni voljna mirno gledati boja, ki ga vodi Avstrija proti ameriškim lastnikom petrolejskih vrelcev. Ameriška vlada bo Avstriji na to odgovorila s svojim strogim postopanjem nasproti izseljencem iz Avstrije in z vpeljavo specijalnega tarifa za avstrijsko blago na ameriškem trgu.

Štrajk železničarjev na Angleškem. London, 21. julija. Štrajk na severozahodnih železniških progah se vedno bolj razteza proti jugu. Dosedaj štrajka v celoti 25.000 železničarjev. Trgovina radi štrajka jako veliko trpi. Težaki v posameznih pristaniših so že brez vsakega dela. Na progah vozijo samo še posamezni ekspresni vlaki, vendar pa bo tudi še ta promet že tekom jutrnega dneva popolnoma ustavljen. Z jutrnim dnevom bo torej počival ves železniški promet. Ribiči v pristanišču Timesa ne love več rib, ker jih nimajo komu prodati. V Sunderlandu so strojevodje in kurjači v sredi med voznjo ustavili osebni vlak, izstopili in vlak s pasažerji vred pustili sredi proge.

Železničarsko gibanje v Ameriki. New York, 21. julija. Več kakor 16.000 železničarjev Grand Prong kompanije je pričelo štrajkati.

Telefonska in brzojavna poročila.

Klerikalci - ubijalec. Zalec, 21. julija. Čevljar Franc Čokan, katerega so v nedeljo klerikalci smrtno nevarno ranili, je danes ponoči umrl. Ubijalec so vsi cerkveni pevci in navdušeni pristaši duhovniških hujskačev.

Nemška gonja proti ljubljanski policiji.

Dunaj, 21. julija. Tukajšnji list »Deutsches Volksblatt« poroča iz Ljubljane o »škandalozni« aferi, namreč o onečaščenju cesarjevega spomenika. Pri tem se zopet zaletava na nečuvnen način in ljubljansko policijo, ker storila ni izsledila in trdi, da ljubljanska policija sploh ni za drugega, nego da štiti in prikriva Slovence, dočim so Nemci pod njo »vogelfreie«. Zaradi tega je res že skrajni čas, da se ljubljanska policija nemudoma podzravi.

Dvoboj med aktivnim in rezervnim častnikom.

Praga, 21. julija. »Narodni Listi« poročajo iz Tarznopola, da se je tam vršil med nekim honvedskim ritmijstvom in nekim častnikom v rezervi dvoboj na pištolo. Nesreča je hotela, da je v boju padel ritmijstrov. Povod dvoboju je bila sestra ritmijstrovega, ki se je baje takoj po dvoboju odpeljala s rezervnim častnikom z avtomobilom proč. Med potjo pa se je po zadržilih v avtomobilu zastrelila.

Beskočjevarstvo sretja na Turčiji.

Carigrad, 21. julija. Policija zatrjuje, da so neresnične vesti o osebi, ki je bila v prestolonaslednikovi okolici in o kateri se je govorilo, da je bila voditelj te zarote in da z zarotniki sploh ni imela nobenega stika. Nasprotno pa bo pred vojnim sodiščem sojen dr. Riga, ne da bi se njegova obsodba potrdila od parlamenta. Načelnik konservativne stranke v parlamentu, Ismael Haky, prireja med prebivalstvom shode, na katerih z ogajevitimi govori napada mladoturško stranko in mladoturški režim. Prebivalstvo se deloma ogreva za Mladoturke, deloma pa nastopa proti njim.

Rusko - perzijski spor.

Petrograd, 21. julija. Radi rusko-perzijskega spora, ki ga je povzročila afera v Asterabi, kjer je bil od prebivalstva ubit neki ruski kozak, je odredil ruski konzulat, da odplove pred Asterabo ena ruska vojna ladja. Rusi so v Asterabi razdeljali več koč in pobili več ljudi. Kozakovega morilca so vjeli.

Nesreča pri znanstvenih poskusih.

Heidelberg, 21. julija. Na tukajšnjem vseučilišču je delal v laboratoriju dr. Eder poskuse z Röntgenovimi žarki in se pri tem ponesrečil. Dr. Eder je šele večerj postal eksamen in bi moral biti danes promoviran.

Prijet defraudant.

Rim, 21. julija. Iz Neapola poročajo, da je policija izsledila in aretirala nekdanjega bančnega ravnatelja Holländerja, ki je ponesrečil en milijon.

Sreča aviatika.

Pariz, 21. julija. Nek član francoske aviatiške šole je poskušal večerj letati s svojim letalnim strojem in se obdržal pri tem 35 minut v zraku. Med tem časom pa je prihrumela nevihta. V letalni stroj je udarila strela, ga vžgala in vrgla na tla. Stroj sam je ves razbit. Aviatik pa se na zagoneten način ni pripetila nobena nesreča.

Položaj na Španskem.

Madrid, 21. julija. Zbornica je danes dokončala adresno debato. Ministrski predsednik Canelajas je pri tej priliki izjavil, da odločno vstraja pri tem, da se njegov program na celi črti izvede. Tudi je izjavil, da je najnujnejše potrebno, da se že vendar enkrat končno reši spor med Špansko in Vatikanom.

Amerika proti Avstriji.

London, 21. julija. Ameriški poslanik je obvestil avstrijsko vladu, da ameriška vlada nikakor ni voljna mirno gledati boja, ki ga vodi Avstrija proti ameriškim lastnikom petrolejskih vrelcev. Ameriška vlada bo Avstriji na to odgovorila s svojim strogim postopanjem nasproti izseljencem iz Avstrije in z vpeljavo specijalnega tarifa za avstrijsko blago na ameriškem trgu.

Štrajk železničarjev na Angleškem.

London, 21. julija. Štrajk na severozahodnih železniških progah se vedno bolj razteza proti jugu. Dosedaj štrajka v celoti 25.000 železničarjev. Trgovina radi štrajka jako veliko trpi. Težaki v posameznih pristaniših so že brez vsakega dela. Na progah vozijo samo še posamezni ekspresni vlaki, vendar pa bo tudi še ta promet že tekom jutrnega dneva popolnoma ustavljen. Z jutrnim dnevom bo torej počival ves železniški promet. Ribiči v pristanišču Timesa ne love več rib, ker jih nimajo komu prodati. V Sunderlandu so strojevodje in kurjači v sredi med voznjo ustavili osebni vlak, izstopili in vlak s pasažerji vred pustili sredi proge.

Železničarsko gibanje v Ameriki.

New York, 21. julija. Več kakor 16.000 železničarjev Grand Prong kompanije je pričelo štrajkati.

Gospodarstvo.

Poučilo, kako je vinogradnikom ravnati s trtami, ki so bile po toči poškodovane. Ker je ravnokar v nekaterih krajih naše dežele toča vinograde močno poškodovala, daje podpisani vinogradnikom sledeče navodilo, kako je s takimi trtami ravnati. Ako toča pobije, je predvsem treba kakih 8—10 dni počakati, da se po njej napravljena škoda v polni meri pokaže. Potem je treba trte dobro pregledati in na naslednji način s ostrim nožem obrezati: 1. Vsa možno ranjena ali zelo razkosarjena peresa je stran porezati. 2. Na šparonih ali napjencih je pustiti samo one mladike, katere imajo še kaj ohranjenega grozdja na sebi, druge pa odrezati. Mladike z grozdem se skrajšajo za toliko, kolikor je nujno potreba. Najbolje, ako ostanejo nad zadnjim grozdom še 3 do 4 peresa. Izrastle zapernice se zaščitujejo za prvimi ali drugim listom. 3. One mladike, katere staja na roudci (palcu ali ščapu), ter imajo dati les za napravo roudce ali šparonov v prihodnjem letu, je treba posebno skrbno obravnavati.

in ohraniti, ker je drugače tudi izgavev prihodnjega leta izgubljena. Ako so takim mladikam samo vršički odbiti, odrežemo le najbolj poškodovan del njih, ter gledamo, da ostane na koncu kaka zapernica (zaščitnik), katere takoj naprej raste in nadomestuje trti odbiti vršiček. Ostale zapernice zaščitujemo za drugim peresom, ker morajo ta peresa namesto odbitih glavnih peres, trtni les rediti. Ako so pa te mladike tako pobite, da je le njih spodnji del ohranjen, jih moramo tako obrezati, kakor po navadi pri spomladnem obrezovanju, to je na palce (ali ščape) dveh do treh zdravih odes. Ta očesa poženejo in dajo tak les, kakor n. pr. letos na zeleno cepljene trte. Vse druge, trti nepotrebne mladike odrežemo, da gre živče le v one, katere rabimo za prihodnje leto. Ako pa toča še toliko mladik na trti ne pusti, da bi iz njih napravili reznice ali palčke, moramo shraniti in rediti kake dve do tri mladike, katere ponavadi poženejo iz starega lesa. 4. Pri vsem tem delu moramo pa skrbeti za to, da tiste mladike, ki so na trti ostale, ohranimo zdrave, ter da njih les dobro dozori. Treba je torej vezati, kmalo in večkrat proti peronospori (z galico) škropiti in meseca septembra vsako mladiko za eno tretjino skrajšati. — Bohuslav Skalický, e. kr. viharški nadzornik za Kranjsko v Rudolfovcu.

Lokalna železnica Červinjan-Belvedere - Grače s postajo Belvedere in postajališči Terzo, Ogled in Grače, se je izročila dne 16. julija 1910 javnemu prometu. Postaja Belvedere se je otvorila za vsakovrstni promet (tudi za omejeni prekmorski promet v voznih nakladah), postajališče in nakladališče Terzo za osebni promet, prtljažni promet potom naknadnega plačila in omejeni promet v voznih nakladah, postajališče in nakladališče Ogled za osebni promet in prtljažni promet potom naknadnega plačila. V zdravilišče Grače se je otvorilo izdajališče voznih listkov in prtljažno odpravništvo e. kr. avstrijskih državnih železnic. Za prevažanje kosovne blaga v in iz zdravilišča Grače, se uvede v postaji Belvedere prevaževalna služba.

Belvedere - Grače s postajo Belvedere in postajališči Terzo, Ogled in Grače, se je izročila dne 16. julija 1910 javnemu prometu. Postaja Belvedere se je otvorila za vsakovrstni promet (tudi za omejeni prekmorski promet v voznih nakladah), postajališče in nakladališče Terzo za osebni promet, prtljažni promet potom naknadnega plačila in omejeni promet v voznih nakladah, postajališče in nakladališče Ogled za osebni promet in prtljažni promet potom naknadnega plačila. V zdravilišče Grače se je otvorilo izdajališče voznih listkov in prtljažno odpravništvo e. kr. avstrijskih državnih železnic. Za prevažanje kosovne blaga v in iz zdravilišča Grače, se uvede v postaji Belvedere prevaževalna služba.

Poslano.*

Na napade, priobčene v št. 139 »Jutra«, prisiljen sem pozvati dotičnega dopisnika, naj mi dokaže, katera nemška društva podpiram in na kak način pridem do lepe besede »nemškutar«. — Jaz sem član več narodnih društev v Ljubljani, v moji družini se govori izključno slovensko, moja žena je Slovenka, jaz pa naj bi bil nemškutar? Morda sem nemškutar zato, ker ugodim željam staršev gojenk in gojencev ter počujem na svojem zavodu poleg slovensčine tudi nemščino? — Dopisnik je nadalje najmanj poklican k vprašanju, zakaj sem se naselil v Ljubljani in tu otvoril svoj učni zavod. Kruh, ki ga uživam s svojo družino, je menda vendar-le ravno tako pošten kakor kruh, ki ga uživa dopisnik. — Sumim, da se za člankom v »Jutra« skriva tisti gospod, ki sem ga odslovil iz službovanja na mojem zavodu, ker je izgubil moje zaupanje. Od tistega časa namreč me ta človek nesramno napada tako, da sem bil pred par dnevi prisiljen, iskati si pomoči pri pristojni oblasti, katera ga bode vzajemno z vis. e. kr. deželnim šolskim svetom v kratkem poučila, da tako postopanje ni sposobno, povzdigniti učiteljsko avtoriteto.

Moj zavod je slovenski, otvoril sem ga z dovoljenjem vis. e. kr. deželne vlade pred 4 leti, je torej gotovo prvi. Ravno okolnost, da je ta moj zavod vedno dobro obiskovan, ker ima strog disciplinarni red, ker počujejo na njem razum mene še 4 srednješolski profesorji, ozir. strokovni učitelji in ker so učni uspehi na njem vedno zelo ugodni, kar je za zavod edino dobra reklama, — bode dopisnika v oči in ga ne pusti mirno spati. Išče in išče potov, kako muškodovati. — Na uho mu kličem v spomin pregovor: »Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade«, ter mu zaeno javim, da se je za vstop v zavod s prihodnjim šolskim letom prijavilo že sedaj nad 40 gojenk. 2472

JOSIP CHRISTOF
lastnik učnega zavoda.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Indajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pastočenšek.

Umrti so v Ljubljani:

Dne 21. julija: Ivan Ozmec, gimnazijski suplent, 31 let, Marije Terezije cesta 16.

V osebni bolnici:
Dne 18. julija: Fran Bizjak, hlapec, 48 let.

Dne 19. julija: Helena Perič, bočarica, 70 let.

Zahvala.

Gasilno društvo v Radečah pri Zidanem mostu je priredilo v nedeljo, dne 17. julija, vrtno veselico, ki je v vsem obsegu izborna uspela. Podpisani odbor se tem potom iskreno zahvaljuje cenjenemu občinstvu iz Radeč in okolice, dragim gostom iz Trbovelj, sploh vsem, ki so nam izkazali svojo naklonjenost, ter s tem pripomogli, da je veselica tako lepo uspela.

2466

Odbor.

Poslano.

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je „Seydlin“ prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se ž njo lahko razkužuje.

Serravallo

Železnato Kina-Vino

Higijena rastava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom v sliki kolajni.

Povzročajo voljo do jedi, okrepi živce, pogloblja kri in je rekonsvalentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Isborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških spritoval.

J. SERRAVALLO, c. b. dr. dvorni deželni TBST-Barkovlje.

Meteorološko poročilo.

Vinca nad morjem 306,2. Srednji zračni tlak 736,9 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
2. pop. 9. zv.	732,9 735,5	25,6 15,6	slab jug brezvetr.	del. oblač. jasno
7. zj.	737,5	13,5	sl. jvzhod.	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura 18,9, norm. 19,9. Padavina v 24 urah 28,2 mm. Večraj od 4-5 ure popoldne močna nevihta.

Ivan Ozmec

gimnazijski profesor

večraj ob 9. uri zvečer, po daljši in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bude v petek, 22. julija t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Marije Terezije cesta št. 16.

Maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi preč. oo. frančiškanov.

Dragi rajnik priporoča se v blag spomin in molitev.

Prosi se tihga sožalja.

V Ljubljani, 21. julija 1910.

Mlad komptoarist

popolnoma več slovenščine, laščine, hrvaščine, nemščine, knjigovodstva in strojepisja, **liso službo** tudi na deželi.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

2 učenca

iz boljše hiše v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe pod „U. &“ Slov. Gradec. 2469

prodajalka

Sporejmo se s 14. septembrom in izgubimo vino za deželi, ki je združena z bučnatim

Sporejmo se s 14. septembrom in izgubimo vino za deželi, ki je združena z bučnatim

Sporejmo se s 14. septembrom in izgubimo vino za deželi, ki je združena z bučnatim

Velika stanovanjska hiša

v Ljubljani, dobro ohranjena, se iz proste roke zaradi rodbinskih razmer

prodaja

Vprašanja pod „W. 8403“ na anončno pisarno Rudolf Messe, Dunaj, L., Seilerstätte 2. 2463

mašinst

Sprejme se trezen, pošten,

izučen ključavničar, ki se razume tudi pri dynamostroju in akumulatorjih. Omoženi imajo prednost.

Ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda«.

2468

Mlin

na tri tečaje, stope, z novim orodjem, stanovitno vodo, tudi pripravno za žago ali kako tovarno, gospodarsko poslopje, njive in travniki, lep sadonosnik v prijaznem kraju v Savinski dolini, se zavoljo bohehnosti **prodaja**.

Naslov pove upravn. »Slovenskega Naroda«.

2451

Stanovanje

s tremi sobami, 3 balkoni, kopalnico, elek. razsvetljava in z vsemi pritlikami se **odda za avgust evant. novembra v vili pod Rožnikom (Večna pot 3)**. Istotam se tudi **takoj odda elegantna mesečna soba z verando.**

2449

VEČ 400 GODI NA

Najbolje gume in pomodurobu mudi tvrditka

ANT-TOMEC

izvor gume v ulumpoku (Češka)

Automobil

za 4 osebe

se po jako ugodni ceni prodaja.

Več se poizve 1528

v Sp. Šiški 220, pri Šebeniku.

Edino zastopstvo znamke KINTA

Model 1910

je v teku in trpežnosti nedosežno kolo sedanosti. 1053

Zaloga Puchovih koles.

Kolesa sprejema v popravilo, omajiranje in ponikljanje ter izposojevanje koles.

Zočna, solidna in ceno izvršitev.

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Centrik zastoj in franko.

Lepo stanovanje

v I. nadstr. 2. sobi, kuhinja in drvarnica se odda za avgust stranki brez otrok. **Kaloševska ulica št. 35 pri D. Novaku.** 2456

Mesečno sobo s hrano

liso bančni uradnik od 15. avgusta naprej. — Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „L. S.“ 2458

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4 —.

Br. Novakovič, Ljubljana.

trgovina (filijalka) in gostilna

na dobro prometni cesti (državna cesta Trst-Reka). Prevezem je pripraven zlasti za oženjenega obrtnika (krojača ali urarja). Kavgija od 2—3000 kron potrebna, bodisi v vrednostnih papirjih ali pa z menico proti dobremu girantu.

Ponudbe naj se pošljejo pod „Filijalka-Istra“ na upravn. »Slov. Naroda«.

2418

Bay-rum s konjičkom

trvrde Bergmann & Co. Draždane in Dečin na L.

se primerno dobro obnaša proti tvoritvi luskin in prezgodnjem osivenju in izpadanju las, pospešuje rast las in je izredno krepijoče vteralno sredstvo proti revmatizmu. Dobiva se v steklenicah po K 2— in 4— v lekarnicah, drogerijah, brivnicah in parfumerijah.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvlaček iz voznega reda.

Veljavem od 1. maja 1910.

Prihod v Ljubljano (južno železnice).

7:00 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

7:25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:12 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, z zvezo na brzovlak v Celovec, Dunaj j. k., Linz, Prago, Draždane, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolin.

11:40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.

1:22 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Toplice, Kočevje.

3:30 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

6:35 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inomost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolin, Düsseldorf, Vleissingen, Trbič.

7:40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.

10:10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

Odhod iz Ljubljane (državni kolektor).

7:25 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

2:05 popoldne: Mešanec v Kamnik.

7:35 zvečer: Mešanec v Kamnik.

11:— ponoči: Mešanec in odhoda so navedeni v srednjem evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Solicitator

samostojen delavec, izvešan v izvršilni, kakor v vseh izvanspornih strokah, **liso službo** v odvetniški pisarni.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

2444

Absolvent

trgovsko žele, zmožen slovenskega in nemškega jezika, nemške stenografije in strojepisja **želi vstopiti v službo.**

Cenjena pisma na upravn. »Slov. Naroda« pod šifro „Absolvent“.

Na prodaj sta dve jako lepi, novi, enonadstropni HIŠI

z lepimi vrtni, v Ljubljani. Plačilni pogoji najugodnejši.

Kje — pove upravn. »Slov. Naroda«.

2315

Vzame se takoj na račun gostilna

na Štajerskem ali Kranjskem.

Na prodaj je sod obsegajoč 24 hektolit.

Kje, pove upravn. »Slovenskega Naroda«.

2461

Ivan Domicelj, trgovec v Novi Sušici na Notranjskem prodaja potom prostovoljne dražbe

ki se vrši dne 28. julija ob 9. uri zjutraj v Novi Sušici

vse svoje posestvo

po zelo ugodni ceni, z vsemi obstoječimi koncesijami in tvornico sodovke, z lepim gospodarskim poslopjem ter z lepim vrtnom, zasajenim s trtami. Vodovod v hiši, 2 orala gozda. Zidovje ostalo od požara je prav popolnoma v dobrem stanju, tako da se more z malim denarjem napraviti **dvonadstropno stavbo**, dolgo 17 m in 9 m široko.

2452

Ženitna ponudba.

33 let star upokojenec s 50 K mesečne pokojnine, poleg tega tudi privatni uradnik, Slovenec, srednje postave, ki se tudi razume v trgovini in poljedelstvu, se želi spoznati z nekoliko izobraženo gospodično ali vdovo brez otrok, Slovenko, 17—27 let staro, bolj srednje velikosti (vsaj ne nad 163 cm), belolice in ne rdečih las ter brez telesnih hib, pa naj bo že iz mesta ali z dežele. Vitkostase imajo prednost. Ponudnica mora, če nima primerne dote, razumeti kakšno obrt, to j. biti dobra šivilja, razumeti ročna dela, ali biti samostojna prodajalka tobaka, krčmarica, prodajalka drugega blaga ali kaj podobnega, ali pa mora kaj podobnega za gotovo vsaj v kratkem doseči. To se zahteva ne ravno računajoč na zaslužek neveste, nego le vsled sigurne eksistence. Ponudnica naj natančno popiše svojo osebo ter navede sedanji ter eventualno prihodnji mesečni zaslužek ter priloži, če mogoče, fotografijo z navedbo, kdaj je bila napravljena, ki se tajno vrne.

Dopisi pod šifro „Ne zamudimo“ na upravn. »Slov. Naroda«.

2467

Velik dohodek

in sijajno eksistenco si zagotovi oni, ki prevzame za Kranjsko in obmne dežele

2470

edino prodajo

mojih dveh epohalnih brezkonkurenčnih porabnih predmetov z veliko razpečavo. Stokovnega znanja ni potreba, torej pripravno za vsakega gospoda. Sijajna izpričevala prvih strokovnjakov, v kratkem okoli 1/4 milijona prodano. Ugodna prilika za gospode, ki se se hočejo osamosvojiti. Resni reflektantje, ki razpolagajo z nekaj tisoč kronami obratnega kapitala, zvedo več v hotelu pri Maliču v Ljubljani, **soba 14 od 9. in pol do 1. in od 3. do 6.** Na željo tudi pozneje obisk.

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenjša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3,50.

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica 6.

Telofon interurb. št. 129. Telofon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Boštjančič & Gruden, Stolni trg 8.

2465